

Előfizetési árak:

A kiadókataiban átveve

Egész évre . . . 6 frt — ar.

Negyedévre . . . 1 50 — ar.

Reklámoknál más áron

Egész évre . . . 8 frt — ar.

Negyedévre . . . 2 frt — ar.

Videókra postán küldve

Egész évre . . . 10 frt — ar.

Negyedévre . . . 2 50 — ar.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfele és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kezintok viaszadást a vagy megőrzése nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes száma 1000 — ar.

NAGYVÁRAD jan. 16.

Beteg a társadalmunk.

Az aradi szinpadon százak szemelátára történt szenzációs öngyilkosság az az állandó és folyton bővülő rovat, melyet az újságok az öngyilkosságokról vezetnek, az elposványosodó politikai viszonyok között társadalmunknak erre a nagy betegségére terelik figyelmünket.

Egyik fővárosi lap minapi számában »Öngyilkosok és öngyilkosjelöltek« címen öt öngyilkosságot sorol fel, a mely szomorú tragédiák mindannyija a fővárosban játszódott le — egy nap alatt. Az öngyilkosságok általános statisztikája szerint ennyi a Budapesten történő öngyilkosságok átlagos arányszáma is.

A »Jogtudományi Közlöny« legutóbbi számában K. Nagy Sándor a »Biharország« aranytollú írója az öngyilkossági eszközök elárúsítása körül tanusítandó prezuntív intézkedésekre hívja fel a jogászvilág és a törvényhozás figyelmét a megdöbbentő módon szaporodó öngyilkosságok meggátolása végett.

Szomorú tünetei ezek ama ténykörnyeknek, hogy ez a mi társadalmunk, a melyben élünk, mozgunk és vagyunk, beteg.

A tudományok haladása és általánosítása, századunk óriás vívmányai és humanismusa nem hogy segítettek volna ezen a bajon, de sőt tetézték azt és mintegy megerősíteni látszanak ama téves axiómát, hogy »minél többet tud az emberiség, annál boldogtalanabb.«

Ideje, hogy gondolkozzunk e bajon és keressük e társadalmi epidémia gyógyszereit.

*

Mint korunk minden intézménye, úgy az öngyilkosságok is magukon viselik a XIX. század bélyegét. Olyan változatosak, olyan találékonyak ugyanis, hogy e tekintetben a Tacitus korabeli öngyilkossági krónikákon határozottan túltesznek. Abban azonban megegyeznek, hogy okaik kategóriái egészen azonosak. Azok ma, amik kétezer évvel ezelőtt voltak, mert érzelmeink, igényeink nemesedtek, finomultak, de semmit sem változtak.

A szerelmi csalódások, vagyoni bukások, az elviselhetetlen nyomor, a legdrágább kincsnek — a becsületnek az elvesztése, ezek ma is azok a főbb okok, a melyek az öngyilkosságok szerencsétlen specczeseinek a kezeikbe adják a forgópisztolyt és gyufaoldatos poharat.

És vajjon nem volna eszköz, a melylyel ezeket ki lehetne csavarni? Igen vagy nem? Ha nem, akkor ma is helyes és fentartandó Solon törvénye: »A ki meg akar halni, jelentse ki a bíró előtt és haljon meg!«

*

Azon eszközök közül, a melyek segítségével az öngyilkosságok megdöbbentő módon szaporodó számarányát megcsapnathatjuk, kétségkívül legerősebb, leghatalmasabb a vallás, a mely a kétségbeesés idején, mint a mely végelemzésében valamennyi öngyilkosságnak egyedüli oka, felmutat az égre, a hol a hit tanításai szerint mindenért, a mit e földönvesztet-

tünk, kárpótolva leszünk. Bizonyos, hogy minél nagyobb tért hódít az Istenben való bizalom, remény az Istentől való félelem, annál ritkábbak lesznek a társadalomban az öngyilkosságok.

A második eszközt a közjó lehető általánosításában véljük feltalálni. Nem radikális jogtalan eszközök árán, hanem a munkabérnek munkás kamarák és a törvényhozás útján való szabályozása, a hamis üzérkedések (börzei spekuláció, hazard kártyajátékok) meggátolása stb. által.

Sokat lehetne harmadszor e célra tenni az iskolának, ha az ismeretek közlésén kívül nagyobb súlyt fektetne második főcéljára a nevelésre, a jellem képzésére. Ha előkészítenék már ott a gyermeket arra, hogy a küzdelem az élet, harc a létért, de azért »az embernek embernek kell lennie minden körülmények között.« (Arany.)

Nem szabad továbbá feledni, hogy az öngyilkosság az emberi méltóság lealacsonyítása; mert bármit beszéljen is az újabb racionalisztikus tudomány, egyetlenegy elfogadható esetet sem tud felhozni arra, hogy az állatvilágnak valamelyik egyede egy esetben is öngyilkos lett volna; azért hatalmas eszközül kínálkozik az öngyilkosság statisztikájának devalválására az emberi méltóság tudatának minden uton-módon — tanítás, társadalmi érintkezések, törvényhozás, humanusabb igazságszolgáltatás stb. való fokozása.

A társadalom tekintse végül megbélyegző gyávaságnak, az egyénen esett szennyfoltnak az öngyilkosságot és ne di-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A délignyitók.*

Amelyeket elültettél, a virágok nyílnak,
S aki nekik éltet adtál, teutánad sirnak.

Magasra fölkapaszkodnak, ezer szemmel néznek,
Sehonnan se, sehogyan se láthatnak meg téged.

Reggelenként reménylenek, délig nő a bánat,
Kis kebelök becsukódik, benne nagyon fájhat.

Egy-két napig ily busongó élte a virágnak,
Földre hullott száraz kelyhét ottan lelem másnap.

A l d á s.

A létnek minden percze bántó,
Nem enyhít más fájdalmamon,
Csak hogyha drága hamvaiddnak
Egy hálakönynyel áldozom . . .

Oh legyen áldott nyugovása,
A holnak álmát angyal szőjje,
Ki fiának a siron túl is
Édes, egyetlen jóltevője!

* Mutatvány Regőci (Exner) Győző irodalmi rovatunkban ismertett verskötetéből.

Anyja vére.

Írta: PRIGL OLGA.

A ravatal körül állított vastag viaszgyertyák fénye ép oda sütött a halott asszony szomorú, hideg arcára. Balázs Ödön fölemelte a kis fiát, odavitte a koporsóhoz és azt mondta neki:

— Csókold meg anyádat . . .

A kis fiu vonakodott.

Balázs Ödön szeméből kicsordult a köny, a kicsi fiu meg odabujt a Panni dada szoknyája mögé. Nagy, sötét szemek kerekre nyíltak a félelemtől, s apró kezeivel szorosan fogta meg a dadája száraz, csontos ujjait.

— De hát hol a mama? — szólalt meg végre.

Az öreg cseléd huzogatta a száját jobbra, balra, csak hogy visszaszoríthatta az előtörő zokogását. Alig tudta kimondani:

— Elment az égbe angyalnak . . .

— Jó dolga van az égben, ugy-e?

— Jó, nagyon jó . . .

Megfogta a kis Döncezi kezét s visszavitte a gyerek-szobába. Balázs Ödön meg csak ott maradt a halott asszony mellett s mereven nézett a könyceseppre, mely ott rezgett annak a selymes, fehér szemfedőjén.

Valami mérhetetlen fásultság szállott a lelkére. Nehéz, nyomasztó álmom, mely zsibbadtá teszi az idegeket. Ezzel az érzéktompító fásultsággal fogadta aztán a látogatók részvét nyilatkozatait, nézte mint hull alá a fagyos gö-

röngy arra a keskeny, virágos koporsóra. Temetésről jövet is olyan merev, egyenes tartással szállott fel a kocsijába, hogy a kíváncsi népség összesugott:

— Lám, milyen erős, a bánatában is igazi férfi, — pedig az csak szerette a feleségét.

Tudta az egész város a Balázs Ödön szerelmi történetét. Még emlékezett mindenki arra a kis filigrán színészlányra, a ki aztán a Balázs Ödön felesége lett. Igen, a szegény komédiás leányt olyan nagy szerencse érte. A két sötét szemével babonázta meg a gazdag, előkelő Balázs Ödönt. Most már ugyan mi haszna belőle? — A vesztének is maga volt az oka, hiába, nem tagadhatta meg a véré, szeretett mulatni. Ne egyszer épen valami bálba mentek, mikor a szobaleány lélekszakadva futott utánuk, hogy a kicsi fiuk hirtelen rosszul lett. A bohém asszonyka tánczról fáradtan, egy hosszú tur elől menekülve ép az öltözőben volt, a hirre aztán úgy megijedt, hogy még a belépőjét se kapta magára. Ugy futott haza a könnyű bál ruhájában, a vékony selyem cipőiben.

Akkor fázott meg a szegényke, mikor különben se volt valami nagyon erős. Egy esztendő elbánt vele s a sirja fagyos rögeire hulló hópihék hidegségét épen úgy nem érzi most, mint nem érezte utolsó báljának éjszakáján, mikor azok a felhevült arcába, a puha, meztelen karjához csapódtak.

. . . Balázs Ödön felállott íróasztala mellől, — odament az ablakhoz, s belebámult a

csöitse, ne vegye martyomság nyambu-szával körül, ne ítélje el a papot, ha az joga és kötelessége szerint megtagadja az öngyilkosoktól az egyházi temetést, mint a hogy a napi sajtóban igen gyakran láthatjuk és akkor nem lesz majd a székesfőváros öngyilkosainak napi átlaga 4—5.

Rámutatunk néhány módra, amelyek segítségével társadalmunk ez egyre jobban elharapódzó rákfenején segíthetnénk. A körültekintés, a baj okainak a kutatása nem egy praktikus gyógyszer fog még megjelölni. Gondolkozzunk rajta! Foglalkozzunk vele! Ne engedjük, hogy a magyar faj ezen a réven is egyre veszessen, fogyjon, mert tekintve a jövő esélyeit és a veszedelmeket, a melyeknek itt kontinensünk szívében fajrokonok nélkül ki vagyunk téve, csakugyan olyan kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkos kezéből is ki kellene csavarnunk a forgópisztolyt, a melyet agyához szorított.

A jászberényi tisztujtás ügye.

Még emlékeztetünkben van az a tisztujtás, mely Jászberény városában Almássy főispán vezetése alatt lefolyt, a melynek előre kiszárgott eredménye az lön, hogy az ellenzék kandidátusai mind kibuktak, mert a főispán neveiket törölte s a maga strohmanjait kandidálta.

Ugy értesülünk, hogy ez a dolog nem marad annyiban, a jászberényi ellenzék nem akarja magán száradni a stílit, sőt a botrányos választási ügyet egyenesen a parlament elé viszi. S aki e tárgyban a belügyminisztert meginterpellálja, nem kisebb ember lesz, mint maga gróf Apponyi Albert, Jászberény városának képviselője.

Budapest, jan. 16. (Saját tud. táv.) Gróf Apponyi Albert, a mai ülésen interpellálta Perczel belügyminisztert a jászberényi tisztujtás ügyében. Perczel megígérte, hogy ez ügyben megindítja a vizsgálatot.

sűrűn tánczó hópehelyek vakító fehérségébe. Úgy tetszett neki, mintha édes, hideg lelkek hullának le az égből keringő libegéssel s mindenik annak a fehér-ruhás hideg, halott asszonynak a képét viselné. S a mint lejjebb szállott az alkonyat szürkésége. Balázs Ödön látta a fagyos göröngyöket hullani a koporsóra...

Az erős férfi feje aláhanyatlott, a könyecsepek sűrűn peregetek le arcára. Most nem látta őt senki.

Balázs Ödön nem maradt egyedül. Még a felesége betegsége idején átköltözött hozzá egyik nagynénjé. Ez vezette most is a házat s rendelkezett minden dologban. No volt is felforgatás, minden butor más helyre került, képek, esecsebecsék a falról leszedve.

A berendezés könnyűségét valami antik szögletesség s barátságatlanság váltotta fel a nagynéni gusztusa nyomán. Balázs Ödön egész nap ki se mozdult írószobájából, dolgozott s ha lelke, teste kifáradt a munkába, — csak bekérte a kis Dönczit.

A komoly férfi órák hosszágát eljászott azzal az édes, sötétszemű gyerekekkel.

— Maga kitűnő dada lett egy idő óta. édes öcsém — jegyezte meg csipősen a nagynéni. Barátait, sok előkelő ismeretséget elhanyagolja miatta.

Balázs Ödön összeszorította a fogát, aztán szárazon mondta oda:

— Remélem ura vagyok magamnak s azt tehetem a mit akarok.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 16.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Teleki, Molnár Antal és Lakatos.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Lukács, Dániel, Perczel, Erdély.

Üres karzat, mint a költségvetési vita óta mindig.

Szilágyi Dezső néhány érdektelen elnöki bejelentése után Győry Elek megkezdte a költségvetési vitát.

Győry Elek, a szélsőbal régi tagja, a ki hét országgyűlésen nem tudott mandátumhoz jutni, azzal folytatta megszokadt parlamenti pályáját, hogy erős támadást intézett a néppárt ellen, a melytől meg akarta tagadni, hogy igazi keresztény szellem lengené át.

Azután Asbóth János a néppárt vezére ellen fordult, a ki azt mondta, hogy a néppárt a lelkiismereti szabadság bajnoka, a keresztény vallás harcosa és a kis emberek pártfogója. Ezért kár volt külön pártot alkotni. Mindezt a függetlenségi párt soraiban is lehet harcolni. Visszautasítja azt a vádat, hogy pártja titkos szövetséggel lenne a kormánypárttal. A függetlenségi párt elfogad minden jót, a mi más párttól jön és így elfogadta a szabadelvű egyházpolitikai reformokat is, a mely különben programjában volt. A függetlenségi párt tagjai akkor alárendelték a párt érdekét a haza érdekének. De az egészen más (?)

A pénzügyminiszter azzal büszkélkedik, hogy nincs deficit. De ő azt mondja: igenis van deficit, egy óriási erkölcsi deficit, mely a választásokból keletkezett. (Helyeslés a szélsőbalon.) A miniszter azt mondta, hogy a bizalmi kérdések felvetésének tulajdonképpen nem itt, hanem az appropriációnál van helye s hivatkozott Angliára. Mért nem hivatkozott Angliára akkor, mikor az adó leszállításáról volt szó, vagy mikor az alkotmányos jogok tisztelben tartásáról van szó. Soha a függetlenségi párt ennek a kormánynak, mely mindig ugyan az marad, csak a személyei változnak, a költségvetést meg nem szavazza. (Eljenzés a szélsőbalon.)

Elesen elítéli azután a delegációt, mely sohasem a népakaratot képviseli s a legveszedelmesebb luxus; kritizálja a dualizmust, mely tulajdonkép trializmus, hisz a hadsereg most is csak olyan, mint az abszolutizmus korszakában. A törvénybe elég naivok voltunk bevenni a »magyar hadsereget.« Hát hol az a magyar hadsereg? Hisz a ki a Kriegsschulba akar

menni, annak is németül kell tudni. Mért nincs beleszólásunk a katonai intézetek létesítésébe? Mért van kiküszöbölve a vezényletből a magyar nyelv? Mindezt a 67-es alap okozta.

Szól ezután a nemzetiségi kérdésről, a közigazgatásról és az adóprés működéséről. S mindama milliókat, melyeket így kiperéseltek nem Magyarország javára, hanem kárára használták fel.

Ezután azt bizonyítja, hogy nálunk egyáltalán nincs liberalizmus. Vagy liberalizmus-e az, hogy katona és polgár között különbség van? Vagy itt a főrendiház szervezése. A tőkének adtak ott előnyt, mert a vagyon, az adó alapján nevezetnek ki a főrendek, ahelyett, hogy a nemzet szabadon választaná. Micsoda liberalizmus az, ahol Magyarország függetlenségét és alkotmányát megsemmisítik? Néha-néha ugyan hoznak egy-egy liberális törvényt, de ez nem valódi liberalizmus, mert a valódi liberalizmus következetesen és mindig liberális. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Ha azt hiszik, hogy a nemzet jobb szereti a dualizmust, a kétévi önkéntességet, a német vezényszót stb., akkor miért volt szükség arra a pártkasszára. (Zajos tetszés a szélsőbalon.)

Szólván a korrupcióról, azt mondja, hogy az a kormányból magából terjed. A kormány és maguk a képviselők is azt hiszik, hogy azért vannak itt, hogy állásokat adjanak és nyerjenek.

Polemizál ezután Pulszkyval s áttérve a hivatalos presszióra és hivatalos jelöltre, azt mondja, hogy Ill. Napoleon idejében is a hivatalos jelöltek csinálták meg Sedant.

A függetlenségi kis csapatának sohasem szabad kibocsájtani kezéből a zászlót s mert ez a költségvetés is a nemzet megsemmisítését maga után vonó párt által nyrtatik be, nem fogadja el. (Taps és eljenzés a szélsőbalon.)

Asbóth János: A képviselő ur rám is hivatkozott, mint pártvezérre. Kérnem kell, hogy a vezérek kinevezését tartsa fenn a maga pártjának, ahol ugys minduntalan más vezér van. Azon fenséges eszmék, melyekért mi sikra szálltunk — (Gunyes nevetés a szélsőbalon) — összetartanak minket s ha személyes reflexiók által a képviselő ur meg akarja bontani pártunkban az összetartást, azt nem fogja elérni. Pártunkat ama nagyérdemű férfiak vezetik, kik a főrendiházban ülnek s hogy a képviselőházban történő dolgok vezetéséről is történjk gondoskodás, ahhoz senkinek nincs köze. A néppár elvei —

Elnök: Kérem, tessék a személyes kérdés mellett maradni.

Asbóth János: Reflektál a miniszter szavaira, de az elnök újból félbeszakítja:

— Nincs is szándékom tetteiben korlátozni, — vágta vissza őt az öreg asszony. Jó akaró figyelemzetésem nem gondolnám, hogy sértő lett volna...

Balázs Ödön nem szólott rá egy szót sem, hanem azért még aznap elment a klubba, kaszinóba. Dönczike ugyan hiába várta, hogy levigyék a papához játszani. Mire az visszajött, ő már rég aludta a jó kis babák álmát.

Balázs Ödön benyitott a gyerekszobába s odalopódzott lábujjhegyen hozzá. Aztán megcsókolta a kis fiu bársónyos üde arcoeszkáját, a mire az egyszeribe fölnyitotta a szemét. No s aztán az lett a vége, hogy senmi áron se akart tovább aludni. Be megy játszani a papához — mondta egyre. Hiába is danolgotott, mesélgetett neki Panni dada az aranyos, zengő madárról, — utóbb még a borzos farku mókusról is, mely elviszi a rossz fiukat, — Dönczi sírásra fogta a dolgot.

A nagynéni szobája mint egy harmadik volt sorban a gyerekszobához. Az ő arisztokratikus ideges hallószervezete azonban elviselhetetlenek találta a hozzája behallatszó gyerek-sírást. Másnap a legszélső szobába költözött s ebéd alatt nem mulasztott el néhány észrevételt koczkatatni a Dönczi nevelésére vonatkozólag.

— Elkapatott, vásott gyerek lesz belőle, követelő, makacs...

Balázs Ödön szó nélkül felkelt az asztaltól, — másnap nem ebédelt otthon s este a

kaszinóból a kávéházba ment. Meg se csókolta a kis Dönczit, nem is látta.

Neki volt keseredve. Mióta a felesége meghalt, otthona sícs. Senkije, semmije.

Balázs Ödön aztán rendesen, alig hogy elvégezte irodai munkáit, — ment a kávéházba. A józan, intelligens ember éjfélutánig elüldögélt ott szótlan, egy maga. Később meg már munkához se volt kedve, szórakozott, ideges lett. Az orvosa levegőváltozást ajánlott neki. Menjen valamely fürdőre. — mondta. Balázs Ödön szót fogadott, tudta ha tovább is így él, hát bele pusztul. De azért nem ment fürdőre. Évekkel azelőtt tervezett egy nagyobb tanulmányutat, sohase jött volna az neki jobban kapóra, mint most. Beutazta aztán felső Európát egészen s Törökországon keresztül lement a Balkán-félsziget csucsára, Athénbe, Korintusba.

Dönczike egészen Panni dadára maradt. Az volt neki az anyja, apja, mindene. A nagynéni végkép nem tűrhette a gyermeklármat, öcsese elutazása után nemsokára szintén bucsut mondott a háznak. Az öreg Panni olyan egyedül maradt a kicsi fiával, hogy szinte félt. Mintha minden szobából a megholt nagyságos asszonya gyenge, finom alakját látta volna előtűnni, a mint a fehér selyem halotti ruhájában jár-kel szomorúan s keresgél egyre keresi azt a mi volt. Pedig a sírját már kiverte a pázsitos gyöp, — a szobája falán meg hálót kötött a barna pók. Halál bogár fur-farag a menyeges ágya fájában.

... A megholt hűvek lelkei lsten irgalmá-

— Kérem, ez nem személyes kérdés, ez ezafolat. Kénytelen leszek a szót megvonni.

Asbóth: Ez kérem szavaim értelmének helyremagyarázása. (Derűtlenség a néppárton.)

Reflektál azután a miniszter szavaira, aki azt mondta, hogy a néppárt, mint konzervatív párt nem követelheti a választói jog kiterjesztését. Hiszen, ha azt kívánná, hogy megszorítsák a választói jogot, akkor reakzionárius lenne, ha pedig azt, hogy elkobozza: akkor forradalmár lenne.

Marjai Péter: Előbb a kormánypárttal, majd a nemzeti párttal foglalkozik. Rátér azután a néppártra, melynek kötelessége nem hogy elátkozzák az ellenpártiakat, hanem hogy a közérkölesüket, a vallásosságot ápolják, a népet felvilágosítsák. (Helyeslés a néppárton.) A revízióban kezdet fog a néppárttal. De ne hátulról kezdjék a revíziót, hanem előlről, a 67-es alappal.

Ha ez a nemzet nem tudná az ő függetlenségét megővni, azt kellene mondanunk, hogy verebeket szülnek a sasok, patkányokat a párducok. De ezt nem mondja, nem szabad ennek megtörténni, mert a magyarnak meg kell óvnia hazája függetlenségét. Végül Bánffy-nak örökös Bécsbe való járására tett megjegyzéseket. Kosuth javaslatát fogadja el.

Öt perc szünet.

Szünet után nagy érdeklődésben:

Komlóssy Ferenc: Kijelenti, hogy nem tartozik a néppárthoz (Helyeslés a jobboldalon), de régi elveihez képest nem engedi magát katolikus ügyekben tullicizálni. Ma a néppárt okos dolgot is produkál, (Zajos derűtlenség, mozgás a néppárton) mint az agrár-politikájukat. Az egyházpolitikai mozgalom a komáromi gyűlésből indult ki. De épen a komáromi apát, Molnár János nagyon helytelen fegyverekkel küzd céljuk elérésére. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) A népet csak egyszer lehet félrevezetni. (Zajos tetszés a jobban, viharos ellenmondás a néppárton. Kiáltások: Ön antiszemita volt.) Igen, önérettel mondom: az voltam. De mi nem jártunk házalni, mint önök (Ellenmondás a néppárton), hanem a közvélemény tudott meg s mikor meggyőződünk, hogy az általunk felhozott vádak az illetők elhárították maguktól, beláttuk, hogy tévedtünk. (Helyeslés jobbról.)

Mindig összhangba igyekszik hozni egyháza érdekeit, de a revízióra, korainak tartja az időt. Ezért nagy hiba, hogy mindent elkövetnek mellette. Bűn ez, mert megrontották a békét a nép között s hogy oly kevés ellenzék került a Házba, annak is a néppárt oka (A néppártiak beszédjébe folyton belekiabálják:

ből békességben nyugodjanak... imádkozza Panni dada, mikor éjszakánként fölbred. Aztán szorossabban huzza Dönczikére a takarót, mintha attól félne, hogy az a szomorú fehér asszony el akarja vinni magával...

Balázs Ödön meg egyre járta a külföldet. Kutatott, tanulmányozott. A lapokban megjelent cikkei az általános érdeklődés tárgyát képezték mindenfelé. De hát hisz a dicsőségbe is csak beleun az ember. Olyan az, mint a magashasnyaló havas bérce foka. Tisztelettel nézünk fel rá, de ha ott vagyunk fázunk tőle s szívesebben hajlunk ahhoz a kicsi virághoz, mely lenn a tövében nőtt. Balázs Ödön is ezt tette, mikor egyszer csak hirtelen hazajött s szétszotogatta az értékes gyűjteményeit, jegyzeteit. Hazajött a kicsi fiához játszani s aztán a lakását csukva találta. Panni dada kiköltözött abból Dönczivel együtt s elment a maga szomszédos kicsi falujába, hol nem látta álmában annyiszor a szomorú képű nagyságos asszonyát.

Balázs Ödön alig ismert a fiára. Egy esztendő alatt úgy megerősödött az, akár egy kis vasgyűrű, a finom úri arcocskája meg lesült a sok napon való szaladgálástól. Alig birta őt Panni dada előhozni a szalmás szinből, hol a pajtásaival ép bújócskát játszott. Dehogy ismert volna már rá az apjára, — csak az öreg asszonyhoz húzódtott egyre. Olyan a gyermekek lelke, mint a lágy viasz, hamar elmosódik rajta a karczolás. Az édesapja képe is úgy olvadt le a Dönczike lelkéről, — nem volt annak oka senki sem.

Judás! Pécsi püspök akar lenni. A jobboldal örömeiben tapsban tör ki.)

Végül kijelenti, hogy nincs bizalma a kormányban ez idő szerint, (nevetés a néppárton) de elismeri, hogy kulturális célokra két millióval többet juttat. Megszavazza a budgetet.

A király köszönete Nagyváradnak.

A magyar nemzet örömnépén, a millenium alkalmából a törvényhatóságok siettek letenni hódolatukat a koronás király zsámolyához.

Nagyvárad város szintén a hódolókhöz csatlakozott s feliratot intézett király ő Felségehez.

Tegnap megérkezett a válasz a felíratra: király ő Felsége legmagasabb köszönetét fejezte ki az üdvözléért. Ezt a miniszter a következő leírásban tudatja:

A város közönségének

Nagyváradon.

Ő cs. és Apostoli királyi Felsége, a Felség személye körüli m. kir. miniszter ur folyó évi január hó 2-án 3936. szám alatt kelt átirata szerint, a város közönségének a magyar állam ezer éves fennállásának megünneplése alkalmából bemutatott hódoló felíratáért legmagasabb köszönetét fejezni kegyeskedett.

Erről a város közönségét a múlt évi november hó 12-én tartott bizottsági közgyűlésből 309. sz. a. tett jelentése kapcsán további eljárás végett értesitem.

Budapest, 1897. évi január hó 14-én.

A miniszter helyett

Latkóczy Imre,
államtitkár.

A legfelsőbb köszönetet a jövő havi városi közgyűlésen hozzák a törvényhatóság tudomására.

Az esküdtszék.

(Jókai Mór pénteki levele a Nemzethez.)

Még egy új színház!

Nem az Univerzumról beszélek, a tudományokat népszerűsítő theátrumról, nem is a ferencvárosi koronás színházról, amik még csak a levegőben vannak; azokról pedig épen nem, amelyek már tető alá is kerültek; hanem arról a színházról, mely már teljesen föl van

szerezve, decorálva s nem sokára át fog adatni rendeltetésének. Most szervezik a társaságot. Zenekar nem lesz: de khórus lesz; ahhoz van elég anyag. Csak hősök és primadonnák kellenek még bele; de az is kerül. Baj ugyan, hogy ennek a színháznak a herosai és primadonnái nagyon félnek az — ángázsmától. — Ez az új színház az esküdtszék.

Az eddigi törvényszéki tárgyalásoknak is rendesen igen szép közönsége szokott lenni. Ugyanazok az elegáns hölgyek és uraságok, kik a színházi prémiérek az első sorokat elfoglalták. Kivált ha egy jól elismert alak: szép hölgy vagy a nagy társaságban szerepelt gavallér a főszereplő a darabban. Annak minden mozdulatáról értesítenek a riporterek: hogyan ült, — hogyan takarta el az arcát a kezével, — hogy sápadt el, — hogy tántorgott, — hogy reszketett sirt is! — vagy legalább jól adta a sírást; — jól játszotta a szerepét, — vagy pedig belesült, — zavarba jött, — levegő után kapkodott, — elájult. Nagyon jól adta a szerepét! Kár, hogy nem lehetett neki tapsolni. Ellenben a derűtlenség nyilatkozata nem tartható vissza a közönségnél.

A főszereplők után aztán jönnek a hivatalos viadorok.

Az ékes esküdtszékterem freskóképein láthatjuk a hajdankori igazságszolgáltatás jeleit.

Akkor is voltak hivatalos viadorok, a kik a perdöntő párbajokban a közönség színe előtt az igazság kiderítése végett összegabalyodtak. Ilyen hivatalos viadorai voltak a koronának és a káptalanoknak is; de a vádlott is nevezhetett ki védő viadort, ha maga nem volt fegyverfogható ember. Súlyosabb vádaknál a törvényszék viadora pánczéiban, a vádlott pedig mezítelen harcolt. S bizony megtörtént, hogy az ügyesebb csupasz ellenfél gyors buzogány csapással úgy fejbe kólintotta a magas kormány pánczélos lovagját, hogy az fölbukott s ezzel a vádlott ártatlanság meg lett állapítva.

Jelenkorunk finomult izlése és erkölcsi már nem engedik meg hasonló perdöntő párbajoknak scénára hozását, (pedig lenne közönsége), a helyett behozták a szellemi fegyverekkel való viaskodást.

Hej milyen szép küzdőhomokja van az ilyen sorompóba állított két viadornak! Hogy iparkodnak egymást a nyeregéből kilöknü merész fordulatokkal, hogy ragadják meg az ellenfél kezében a dárdát, hogy ugyanannak a nyelével a hátára sujtssanak! hogy használják a cselgásokat s aztán odavágnak a fedetlenül hagyott érzékeny részére! Vetik a pányvát egymás fejére! Ha egy fegyver a markukba szakadt,

Hanem a régi pajtásai megvoltak s azokkal aztán olyan jó bújócskát, futósdit játszott, hogy még.

A kirándulásért három napi szobafokságot kapott Dönczike s ez a három nap aztán döntött egész életére. Valami kimondhatatlan daczosság érlelődött meg lelkében. Gyűlölni kezdte hozzátartozóit, kik szigorúan fogták, gyűlölni a könyveket, melyekből tanulni kellett. Balázs Ödönt sajnálni kezdték az ismerősei. No, hogy úgy járt az egyetlen gyermekével. A fia csak nagynehezen birta átvonszolni az osztályokat, s mikor a negyedik gimnáziumba járt, — egyszer, a nélkül, hogy valakinek szólott volna, ott hagyta az iskolát s felesapott színlephordónak az ép ott állomásozó vándor művész-társaság tagjai közé. Sem erő, sem hatalom nem tudta többé visszatartani, hogy velük ne menjen.

Balázs Ödön a csapást követő éjszakán a meghalt feleségéről, a kicsi gyöngé színészleányról álmodott, — s ez az álom kibékítette. Hagyta menni a fiát a maga útján, a maga kedve szerint. S mikor később az abban kipattant tehetséget bámulni kezdte a világ, s az alig húsz éves fiatal ember művészi alakításainak csodájára járt, — Balázs Ödönnek a felesége halála óta először futott lelkén keresztül a boldogság jötevő érzetének zsibongásai — s büszke volt rá, mikor a gőgös rokonai szinte fitymálólólag dobták a szemébe, hogy a fia egészen az anyja vére.

Hanem azért mégis fájt az Balázs Ödönnek, fájt nagyon. Hát még mikor a fiut visszavitte a nagy házba, ez egyre szomorúbb, szótalanabb lett s visszakivánczolt a mezitlábos pajtásai közé.

Balázs Ödön nagyott gondolt, olyan nagyot, hogy szinte beleszédült. Azután mosolyogva fogadta a gratulációkat, melyekkel ismerősei eljegyzése alkalmából elárasztották. Mert Balázs Ödön megnősült. Anyát keresett a fiának a másik helyébe. Helyre állott a rend a házban, barátságos otthon várta ki az irodából Balázs Ödönt. Dönczikéből úri gyermek lett megint, a ki bársony ruhában jár, s kinek a világért sem szabad a paraszt gyermekekkel bújócskát játszani. Nevelőt fogadtak mellé, ki egész nap elfoglalta. Dönczike annyi tudományt szedett a fejébe, hogy csodájára jártak. A Balázs Ödön fia lángész, — mondták az ismerősök. Nos aztán egyszer történt valami. Szép tavaszi délutánon, a cseresnyefa, meg a barackfa virágzása idején. Dönczit ozsonnázni hívták s nem találták sehol. Stafétákat küldtek szerteszét a városba, végre már a rendőrséget is mozgósították. Harmadnapra aztán előkerült Dönczi magától. Poros, tépett ruhában, hanem a szeme csillogott, s az arca sokkal pirosabb volt, mint máskor. Nem is tett egyebet, mint hogy meglátogatta Panni dadát a faluba.

Ott aztán hiába kereste, kérdezgette, mindenütt azt mondták neki, hogy a Panni dada meghalt.

kapnak a másikhoz: a coup de Jarnacot használják, mikor kell.

Csupa gyönyörűség az ilyen páros viadalt — hallgatni!

Emlékezzünk arra a híres ordálára, amit a bécsi kormány viadóra küzdött meg egy nagynevű bankárral szemben, aki vesztegetéssel volt vádolva s melyben a vádlott maradt győztes. A hivatalos közvádó neve Lamezan volt. A publikum aztán azt a bonmót csinálta, hogy »ugyan mit tehetett a »lahme Zahn« (vásott fog) a »scharfe Zahn« (éles fog) ellen.

A magyar közönség is élvezett már ilyen párharcz productiókat a lahme Zahn, meg a scharfe Zahn között; s ezennél még többet fog élvezni.

És minden ilyen párharczban a védőügyvéd lesz előnyben. Kiváltképen az esküdtszéknel, ahol tízenkét, sorshuzás útján beültetett polgártárs mondja ki a verdiktet.

Ahogy hajdan a testi erőre, ügyességre volt bízva a bünesetben a perdöntés, úgy most a szellemi erő és ügyesség fogja kideríteni az igazságot.

(Azt mondta az egyszeri német paraszt, mikor az általa tetten kapott tolvajt a jury fölmentette: »no hogy a tolvajt szabadon bocsátották, azon nem csodálkozom, hanem hogy az ügyvédjét be nem csukták, azért neheztelek.)

Azonban hát az esküdtszék intézménye, a szóbeli tárgyalás, a nyilvánosság minden civilizált országban be van hozva, nagy ideje, hogy nálunk is életbe lépjen.

Hiszen a tervezetben taxative el vannak sorolva azok a bünesetek, amelyekben az esküdtszék fog ítélni.

Büntető codexünkben (nemcsak a miénkben, de a világ minden országában) annyi a megelémedett hiba, hogy a sok józan ész közé nagyon jó lesz beereszteni egy kis szívbéli érzést is.

Az esküdtszék föl fogja menteni azt a tolvajt, aki lopott, mert a gyermekei éheztek, — föl fogja menteni a gyilkos leányt, aki elesébitőjét megölte, — föl fog menteni olyan bűnököt, amiknek alapja szívbéli ösztön volt; tekintetbe fogja venni a sors csapásait, a kényszerítő helyzeteket, a nevelés hiányát, amiket a hideg ítélő ész nem regisztrál — s nem a paragrafus, hanem a lelke szava szerint fog ítélni.

Azért üdvözlöm én az esküdtszéki intézményt.

Csak a törvényszék elnökségét kérem, hogy ne engedje ezt az intézményt theátrummá alakulni. Maguknak az érdekelt feleknek a tekintetében nem. Az auditorium arculata nagy hatással van minden emberre, akinek valamit beszélni kell, legyen az a beszéd színpadi szerep, vagy szóközi előadás: hát még mikor az önvédelem!

En mindannyiszor, amidőn egy szónoklatot el kellett mondanom, e ötte olyan rosszul éreztem magamat, mintha valami gonosztettel volnék vádolva; hát még, a kinek attól a beszédétől függ az élete, a szabadsága, a becsülete!

Azért csak arra kérem a nagyon tisztelt törvényszéki elnök urakat, hogy az esküdtszéki tárgyalásoknál a belépőjegyek kiosztását kössék igen szigorú kvalifikációhoz, amennyire lehet a szakértelmet véve a kiosztás cynosurájának.

Allati hullaégető kemencze.

Nagyváradon eddig az elhullott állatokat az ősi határnál egy kijelölt területen elásták.

Ez a terület már megtelt; de különben is közegészségügyi tekintetben hátrányos volt ez a rendszer, mert elhullott sertések elásott részeit többször a cigányok kiásták és megemésztették, — továbbá a gödrös helyről egyes jégvermekbe hordták a jeget. Ez évben is be kellett tiltani a jégfordást az inficiált területről.

Nagyvárad városa most egy czélszerű hullaégető kemenczét állíttatott fel, a melynek tegnap tartották meg a próbáját.

A Tamási-féle kemencze kitűnőnek bizo-

nyult s elismeréssel szólottak róla a szakértők.

A próbán jelen voltak: Papp János, Rimler Károly, dr. Hoványi Ferencz, dr. Baróthy Ákos, dr. Farkas Endre huszár ezredorvos, Alexander Lajos, Csordacsics Ferencz, Rendes Vilmos, Szűts Dezső és Jakab László szabadalomtulajdonos. A hullaégető egy csinos épület, 5 méter magas kéménnyel, továbbá a fejlődő gázok elvezetésére egy kis kéménnyel.

A belső építmény vaskeretben két aczél sín, oldalt 1 kazán a vizgőznek, egy másik tartány az égetéshez szükséges parafinnak. A próbánál egy elhullott huszárlóvat égettek el. Egy vaskocsira helyezték a hullát s a sín páron betolták a kemenczébe. Pár szál szilánkot meggyújtottak. Ekkor egyszerre megeresztették a parafint és a gőzt; az előbbi a gőz belövelte a kemencze egész belsejébe s pillanat alatt a szilánkoktól tüztenger lett a kemencze belseje.

Még nem volt kiszáradva az új építmény, ezért 2 óra 5 percz kellett, míg a hulla teljesen megsemmisült; de rendes körülmények között 1 óra 40 percz elég az égetésre. A hullából csak a fehér csontok maradtak, de ezek is az ujjak között szétporlanak s mint csontliszt értékesíthetők. Az eljárás mintegy 90 krba kerül.

A bizottság tagjai meg voltak elégedve az eredménnyel, csupán azt említették fel, hogy a füst a mezőn elterül s esetleg a légáramlat behajtja a városba. A kemencze 3000 frtba került.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Január 17. Földessyné védnöksége alatti gyermek-bál.

• 17. Az ipartestület közgyűlése délelőtt 10 órakor.

• 24. A nagyváradai kath. kör matinéja.

Február 10. A »Szabadság« sajtópere.

• 17. Bittner Ferencz sajtópere Szügyi József ellen.

* **Jézus nevenapja.** A katolikus egyház ma családi ünnepet ül, Isteni alapítójának névünnepét. Megüli e napot, mint annak a névnek ünnepét, a mely annyi áldást, jót hozott az emberiségre majdnem két ezredéven át. A templomok megtelnek ájtatos hívőkkel, kik imát rebegnek az isteni megváltóhoz. Az egyház Jézus nevenapján becses ajándékot ad gyermekeinek. A katolikus templomokban a szokásos időben ünnepélyes szent misék és prédikációk lesznek.

* **A Szentatya aranyrózsája.** A Pápa ő Szentsége, mint Párisból telefonálják, ebben az esztendőben Mária-Terézia württembergi hercegnének, Fülöp herceg nejének fogja küldeni az aranyrózsát.

* **Kitüntetés.** Beöthy László főispán Fibik István helyére derecskei járás írnokul Bátor Kálmán derecskei segédjegyzőt nevezte ki.

* **A kitüntetettek összeírása.** A belügy-miniszter leiratban felhívta Sal Ferencz polgármestert, hogy Nagyváradon lakó kir. tanácsosok, arany vagy ezüst érdemkeresztekkel és más magasabb rendjelekkel kitüntetett egyének pontos jegyzékét január végéig Beöthy László főispánhoz terjessze be, hogy az összes belföldi rendjelek tulajdonosainak névsora a Magyarországi tisztviselés és névtár 1897. évfolyamában közölhető legyen. A polgármester jelentkezésre fogja felszólítani a kitüntetett egyéneket.

* **Uj kath. kör.** Biharvármegyében egymásután alakulnak a kath. olvasó körök, a katolikus vallásélet fejlesztésére, a közművelődés terjesztésére. Legújában B á r á n d községben alakították meg a kath. kört s az alapszabályokat jóváhagyás végett beterjesztették. A kör elnöke V é g h Vincze plebános, jegyzője Tóth István, pénztárnoka Czákó János. A tagok már is szép számmal vannak.

* **Kitüntetett tanító.** Király ő Felsége D u n a y Mátyás bőszi r. kath. kántortanítónak, a népnevelés terén szerzett érdemei elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

* **A nyugdíj-bizottság ülése.** Biharvármegye tisztinyugdíj bizottsága tegnap ülést tartott. Megállapították és folyósítani határozták K i s s Elek volt főszolgabíró nyugdíját és néhai F e r d é n y i Kálmán árvaszéki elnök nejének özvegyi nyugdíj-illetményét.

* **Miksa császár s a szabadkőművesek.** A minap elhunyt Zichy József gróf halála alkalmából a queretarói katasztrófának egy érdekesebb részlete került napvilágra, a mely szép világot vet Miksa császár lovagias szívére s igazelvűségére. Zichy József gróf beszélt egy alkalommal a következőket:

»Midőn a lovagias uralkodó már halálra volt ítélve és Queretaro-ban a siralombházban ült, Juarez, a köztársasági elnök, a császárhoz küldötte hadsegédét, Gagernt bárót. Mexikóban ugyanis süttögtak arról, hogy Miksa császár szabadkőműves és miután Juarez csakugyan az volt, azért küldte Gagernt, hogy beszélgetés közben tudná ki vajjon igazán testvér-e a császárnak. Ha a kósza hír valóban bizonyul, akkor meghagyta Juarez Gagernek, adná tudtára a császárnak, hogy a kikötőben egy hajó horgonyoz s kapitánya csak a parancsot várja, hogy a császárt megszöktesse. Gager el is is ment a császár börtönébe és oly ügyesen intézte a dolgot, hogy sikerült neki a bent levő gyóntató atyát, páter Fischert, valami ürügy alatt eltávolítani a szobából. Ezt az alkalmat használta fel Gager, hogy Miksa császártól megtudja, szabadkőműves-e vagy sem. De a császár nem vallott színt.

— Lassen wir das, — mondá, aztán, lehajtotta fejét és melázó gondolatokba süllyedt. Gager látva, hogy nem boldogul, nem forszirozta a dolgot tovább, tiszteletteljes bucsut vett és jelentette Juareznek, hogy a császár nem nyilatkozott. A köztársasági elnök komoran nézett maga elé és sötéten így szólt:

— Isten látja lelkemet, meg akartam menteni pedig... Teljesüljön hát a törvény akarat.

Ilyen ember volt Miksa császár, a ki még élete árán sem akart valótlant állítani. Nem volt szabadkőműves, nem is mondta, hogy az, pedig úgy igen megmentette volna.

* **Áthelyezett albiró.** Dr. M a d a r á s z Kálmán világi albiró eddigi minőségében saját kérelmére a t e n k e i kir. járásbíróshoz helyeztetett át.

* **Diszes temetés.** Az oly korán, élete tavaszán elhunyt F ó n a g y Endre, volt vaskóhi szolgabíró f. hó 15-én délután 2 órakor helyezték örök nyugalomra. A temetésen ugy Nagyszalonta, mint a vidék nagyszámu intelligenciája volt jelen. — A koporsót szebbnél szebb koszorúk díszítették. — A gyászoló gyülekezet a halottal a templomba vonult, hol Böszörményi Géza ev. ref. lelkész tartott gyászbeszédet. A diszes temetést Csátáry Sándor és fia nagyszalontai temetkezési czég rendezte.

* **A tolonezház tervei.** Egy régi tervvel dolgozott ki a városi főmérnöki hivatal: elkészítette a tolonezház tervezetét. Tudvalevőleg a tolonezházat a mostani dolgozóház helyére, a vasfürdővel szemben akarják akként kiépíteni, hogy egy rendőri és tűzoltó különítmény is elhelyezést találja a telepen. A tervek szerint egy biztosnak lenne 3 szobás lakása, nagy terem 12 rendőr laktanyájául, külön terem 5 tűzoltó lakásául, ezenkívül a szükséges színek, raktárak a tűzoltók részére. Az udvari épületben nagy közös börtön helyiségek a férfiak és kü-

lön a nők részére, azonkívül egyes csellák is elkülönítés végett. A tolonczok részére fürdőszobát is rendeznek be. A főmérnök pár nap múlva beterjeszti a tervezetet a tanácshoz.

*** Jegyzőválasztás Bikácson.** Tegnap volt Ertsey szolgabíró elnöke alatt Bikácson a jegyzőválasztás. Hat pályázó közül Kovács Győző, Kövér Dezső és Almácsi György voltak a szolgabírói hivatal kandidátusai. Szavazást nem kért tiz ember s így egyhangúlag megválasztott jegyzővé lett Kovács Győző.

*** Névváltoztatás.** Schwartz Sámuel érmihályfalvai lakos vezetéknévét a belügyminiszter engedélyével »Székely«-re változtatta.

*** Az igért dohánygyár.** A legutóbbi közgyűlésen szóba került egy dohánygyárnak Nagyváradon való felállítása s megbízták a tanácsot, hogy ez irányban tegye meg a lépéseket a tanácsnál. A dohánygyárért Szarvas és B.-Csaba is erősen versenyeznek. Csabának éppen úgy mint Nagyváradnak, mikor Hlatky Endre küldöttséget vezetett fel, Wekerle akkori pénzügyminiszter megígérte, hogy a leghamarább felállítandó dohánygyárat megkapjuk. De ez csak ígéret marad. Eddig Csaba és Szarvassal együtt éppen negyvenkét város licitál a dohánygyárért.

*** Folyékony levegő.** Érdekes és fontos találmánnyal gazdagította megint egy német tudós, Linde müncheni egyetemi tanár a tudás körét. Hosszu kísérletezés után sikerült neki a levegőt folyadékká sűrítetnie. Régóta dolgoznak már ezen a problémán, de minden kísérletük abban akadt meg, hogy nem tudták azt a nagy hideget előidézni, a—190° Celsius foknyi hideget, amelynél a levegő folyadékká sűríthető. Olyan készülékre volt tehát szükség, amely a—190 foknyi hideg előidézését lehetővé teszi. Ezt a készüléket találta föl most Linde tanár. Magát a levegőt használja az óriási hűtésre. Egy nagyobb kazánban 175 levegőnyomás alatt levegőt sűrít. A sűrített levegőt csővezetékbe szorítja, amelyekből egy olyan csőhálózatba jut, ahol hirtelen felszabadul a nyomás alól, kitágul és erősen lehűl. Ezt a hideg levegőt visszavezetik a kazánba, ott újabban nagy nyomás alá veszik s az előbbi módon megint felszabadítják a nyomás alól. Ez újabb kihűlést okoz. A dolgot addig ismétlik, míg az így elért hideg eléri a—190 C. fokot. Az egyre lehűtött levegő e rengeteg nyomás alatt folyóvá lesz s egy csapon kiereszthetik a készülékből. A folyékony levegő tejszerű, szürés után tiszta, átlátszó, egy kissé kékes színű folyadék. Az új találmánynak ma még csak tudományos értéke van, de nagy értéke. Bizonyosra vehető, hogy előbb-utóbb az ipar is hasznát fogja venni csakugy, mint ahogy igen jó hasznát veszi a folyadékká sűrített szén-savnak.

*** Békülés a szinpadon.** Ámbátor minden idők pszichológusai megegyeznek abban, hogy a zene szelidíti az erkölcsöket és nagy befolyást gyakorol a lélek harmóniájára, ezt az ősrégi és általános elismert tényt a multkor alaposan megdöntötte két híres énekesnő, Balvő és Eames asszony aki formális harcban, elkeseredett gyűlöletben élt egymással. A multkor azonban kibékültek és ennek érdekes históriája van. A publikum, az ő ezerfejtű ítélő bírájuk avatkozott a két hölgy köztudomású civakodásába és a multkor, amikor Carmen előadása végén a kitörő tapsokra mind a ketten megjelentek, a közönség brávókijáltásai közé néhány döngő hang vegyült, mondván.

— Béküljenek ki! Béküljenek ki!

Amire a két haragos egyideig némán nézte egymást, aztán mintegy parancsszóra egymás karjába borult, mennyei öröme a békéltető publikumnak.

*** Váratlan meglepetés.** Nagy-Szalonta községben váratlan eseménnyel lepte meg f. hó 13-án éjjel férjét Hamza Sándor körmes neje, mert 3 leány gyermeket szült. A gyermekek, valamint az anya a legjobb egészségnek örvendenek.

*** Kiegészítő színek.** Ha egyik szín a másikat fehérre egészíti ki: kiegészítő színnek nevezzük. Így a vörösnek kiegészítő színe a zöldeskék, a narancsnek a világoskék, sárgának az indigó, zöldes-sárgának az ibolya. Cherzenil, híres francia tudós szerint a kiegészítő színek hatása az ellentétben nyilvánul. Ha valamely szín erős izgatása következtében kifárad a megfelelő színérző ideg, akkor a környezeti pihent idegek, mielőtt az ingerlő színről elfordítjuk szemünket, működésbe jönnek és így az ellentett, kontraszt színt idézik elő. Így látunk a villamos lámpa vörösen izzó iver helyett zöld iverket a falon, ha kimerülés után félretekintünk. A fölkelő napba tekintve, az előbb zöldnek, majd sárgának látszik s ha egészen kiválgadosodik, a kifáradt idegek fekete napokat látnak.

*** Műkedvelői színi előadás Érmihályfalván.** Az érmihályfalvai iparos ifjak a jövő hó folyamán műkedvelői színi előadást tartanak. Színre kerül Tóth Ede 100 aranyat nyert kitűnő népsziműve a »Falu rossza.« A díszleteket, melyek teljesen újonnan készültek Veinberger festő és Katona Ferencz az egyet javára díjtalanul festették meg. Felhasználtak több mint 130 méter vászont, ebből kilátszik, hogy az iparos ifjuság nem kímélte az anyagi áldozatot sem, csak hogy ezen feladatot, melyet maguk elé tűztek, tisztességesen oldják meg. A felolvasó próbák már a jhéten megkezdődtek.

*** A halál órája.** Finlayson és Watson glasgowi tanárok 13,000 halálesetnél jegyezték föl, hogy mely órában következett be a halál, és azt találták, hogy a halál bekövetkezésének idejére reggeli négy órától tíz óráig terjed a legtöbb esetben. Az angol professzorok ez adataival megegyezik Schneider berlini tanártapasztalata, aki 57,000 esetet jegyzett föl s aki szerint a halálozási idő reggeli négy és hét óra közé esik. Berens még rövidebb időközöt állapít meg, amiód a halál idejét hat és hét óra közé teszi. Érdekes, hogy haldoklók némely esetben mintegy késleltetni látszanak a halálukat, amire ismét a statisztika tanít, kimutatva, hogy ha valami nagy eseménynek néznek elébe, mintegy összeszedik végső erejüket és emberfölötti energiával várják be az eseményt. Így például mutatják a számok, hogy a háborúban megsebesült katonák önkéntelenül is várnak a meghalással, ha békekötésről, vagy újabb háborúról van szó és azon napon, amelyen a haza sorsát ekképpen eldöntik, aránytalanul nagy a halálozás a katonai kórházakban. Eklátánsabb és talán valószínűbb példa erre a beteg száműzöttek esete, akinek nagy része addig küzd a halállal, amíg csak meg nem látta szeretett hazája földjét. Ezt a példát különben élénken illusztrálják a Franciaországból deportált és súlyos beteg visszavitt elítéltek sorsa felől vezetett állami statisztikák.

*** A margittai viczinális ügye.** Említettük már lapunkban, hogy a héten Székelyhid és Margitta között döcögő viczinális vasút jobb karba helyezése és új kupék szervezése céljából, a szubvencionáló körönség felszólalt. A községek legnagyobb része, — mint leveleznők írja — hozzájárult a felszólaláshoz s a földes urak is temérdek számmal írták alá. A napokban felfogják terjeszteni a minisztériumhoz s Orlel Kálmán orsz. gyűlési képviselőt kéri el a közbenjárásra.

*** Kellemetlen térdnadrág.** Berlinben történt az eset. A legutóbbi nagy bálon, amelyet a berlini városháza termeiben tartottak a esászár tiszteletére, kimondták, hogy frakk mellett a térdig érő fekete rövid nadrág a kötelező. A meghívottak, lábikráikra való tekintet nélkül pontosan megfeleltek a kívánságnak és egytől-egyig gyermeknadrágban jelentek meg. Egy előkelő városi hivatalnok azonban elfelejtett ilyen nadrágot venni és a bálon szép fekete pantalonban jelent meg. És ez volt a szerencsétlensége, mert az ajtóban álló rendezők irgalmatlanul visszautasították. Amint aztán a lépcsőn lemenve, a kocsija felé iparkodott, egy térdnadrágos ezredes szolgának nézte és rákiáltott:

— Hé hallja! hívja elő a kocsimat!!

Amire aztán a pantallós ur is feltalálta magát és így felelt az ezredesnek:

— Nini, éppen ugyanezt akartam öntől kérni én is . . . !

*** Egy igazi tragédia a szinpadon.** A festett világ hősei, a színészek, néha átvisszik szerepüket az életbe, vagy ha így jobban tetszik, az életből szinpadra és e produkezióból lesz egy igazi, vérből és húsból való tragédia. Egy ilyen élethű szerep eljátszásának voltak a szem-

tanai az aradi színház tegnapi előadásának szemlélői. Balla Kálmán Leszkay szintársulatának rokonszenves hős szerelmese, szerepét lehető legreálisabban kívánta bemutatni a publikumnak, midőn a Becsületbíró azon jelenetében, melyben magát meg kellene lőnie, igazán fejbe is lőtte egy revolverrel.

A publikumban óriási izgatottságot keltett a hír, bár az öngyilkosság a színpad mögött történt s alig volt visszatartóztatható, hogy be ne törjön a szinpad öltözőkbe.

A szerencsétlen színész, aki tettét a társulat primadonnája iránt való reménytelen szerelemből követte el, még nem halt bele a lövésbe, sőt talán ki is lábolja végzetes tettének következményeit. A golyó a jobb homlokcsonton furódott be 3 centiméternyire, s azután ismét kijött. Jellemző, hogy az öngyilkos atyja, egykor vagyonos földbirtokos, szintén az, hogy Balla a kihallgatás alkalmával tagadja, hogy öngyilkos akart volna lenni s azt állítja, hogy véletlenül sült el kezében a revolver. Ezzel szemben egészen megvan állapítva, hogy komolyan készült a végzetes lépésre. Erre valának kétségbeesett nyilatkozatai, továbbá tárczája, melyben öngyilkosságát és annak okait leírta s melyet még csak ezután fog közölni az »Arad és Vidéke«. Balla özvegy édes anyja egy pesti kórházban fekszik és még mitsem tud fiának szomorú katasztrófájáról.

*** Iszákosság Oroszországban.** A Luts című új orosz lap következőket írja: Tolsztoj szerint az iszákosság minden bűnök forrása. Ezt a törvényt is elismeri, mely egyik szakaszában az iszákosságot mindenkinek eltiltja. Egészen másképpen beszél az élet és az oroszok inkább Szent Wladimirral tartanak, aki így válaszolt a mohamedánok követéinek, mikor ezek fölcsólitották, hogy térjen át Allah valására: Az oroszoknak örömet szerez az ivás, mely nélkül meg nem élhet. Hogy milyen nagy ez az »öröm«, a következő számok illusztrálják: Az 1895. évben Pétervárott összesen 10 270 ház volt és 2400 olyan helyiség, amelyekben szeszes italokat mérnek ki, úgy, hogy minden negyedik-ötödik házra egy kimerés esik az orosz fővárosban. Fogyasztottak pedig ezekben a csapszékben, 1895-ben 2,363,000 wedro pálinkát (1 wedro = 13.3 literrel) és 5,320,000 wedro sört. Föltéve, hogy csak a lakosság felnőtt, 20—60 év közt levő része iszik, 460,000 ember fogyasztja el Péterváron ezt a kvantumot, amelyből jut tehát minden felnőttnél emberre átlag 6½ liter pálinka és 123 liter sör. Ez a statisztika azonban egy kis korrekturára szorul, mert az ivó nők száma mindenütt megfelel az ivástól tartózkodó férfiak számának és így a statisztika szerint felére redukálódik a pétervári ivók száma, vagyis félmillió ember fogyasztja el a fent említett horribilis szeszmennyiséget. A végeredmény az, hogy Pétervár egy millió lakójában 250,000 iszákos van, kik közül negyedik 123 liter pálinkát és kétszerennyi sört iszik meg évenként. Nagyon szomorú szám ez így és el se lehetne hinni, ha hitelessége hivatalos adatokkal nem volna bebizonyítva. És ami még szomorubb, ép ily iszákosok a többi nagy orosz városok is, a kisebbek pedig még iszákosabbak.

*** Csillag Teréz a honatyák közt.** Nagy szenzációt keltett ma a képviselőház folyosóján Csillag Teréznek, a nemzeti színház bájos tagjának megjelenése. A honatyák persze korra való tekintet nélkül kíváncsian tódultak ki a bájos tünemény szemlélésére. Sokan találgatták a vizit okát. A kevésbé kegyelt kormánypartiak konkurrenst fedeztek fel a kitűnő művésznőben, a ki ezentúl a Sándor-utcai színházban akar vendégszerepelni és remegni kezdtek drága mandátumukért. A legtöbbben azonban abban a meggyőződésben voltak, hogy valamely garszon minisztertől van valami megtagadhatatlan kéri valója, vagy modellt keres egy politikai tárgy szerepéhez. A rébuszt Ujházy oldotta meg azzal, hogy egy egészen privát jellegű ügyben keresik a belügyminisztert. A honoráriumot azonban a kedves művésznő még sem a belügyminiszternek, hanem a szembejövő »Friczi« bárónak utaltványozta, aki egy igazi és nem szinpad csók alakjában, jól

össze-vissza csókolva egykori elegáns principálisát. Mondják, hogy e nyilvános csókolódzás láttára a képviselőház korjegyzői a legnagyobb elkeseredés közt távoztak az ünnepelt vendég közeléből s nem lehetetlen, hogy ennek folytán Fridmaniczky Póczy szabadelvű pártelnök ur ellen palota-forradalom fog kiútni a Lloyd klubban és a dolognak diplomáciai következményei lesznek.

* **Ellopott pipák.** Kágyi Lajos városi fogalmazónak négy szép tajték pipája volt. Mind-egyiket emlékebe kapta jó cimboráiktól. Hanem valaki megirigyelte a szép portékát és ellopta. Feljelentették a rendőrségnek az esetet s a vizsgálatot megindították.

* **Szökött katona.** Ugy látszik a katonai mondur nem igen kedves és sokan szökéssel igyekeznek szabadulni belőle. Tegnap a nagyváradi várból Klein Béla megszökött, nem tudják hogy hova. A körözését megindították.

* **Megvadult sertés áldozata.** Dubere János tulkai lakos 5 éves fiát a községi kan f. hó 12-én reggel kihasította, úgy, hogy a gyermek azonnal meghalt. A bíróság a boncolást f. hó 13-án ejtette meg, egyszersmind megindították a nyomozást, hogy kit terhel a gondatlanság.

* **Négyzemes betörés.** Tegnap éjjel ismét négy betörés történt Nagyváradon, még pedig a következő eredményt érték el a sipisek: Guttman Albert bőrkereskedő boltjának lakatját feltörték, de úgy látszik, nem igen volt inyükre a boltban talált áruk s így a lakaton kívül nem vittek el egyebet. Fröhlich felső vashidi hentes boltjából, hová szintén a lakat feltörése s a zár álkulesal való felnyitása folytán hatoltak be, 3 ft 50 krt vittek el. Jakab Ede Zöldfa-utcai boltjából 30 ft készpénzt vittek el. Felső kaszánya-utczán Rösinger Sámuel boltját törték fel, 15—16 frtot vittek el. A Fröhlich boltjának feltöréséből kifolyólag Kolman Adolf rendőrbiztos a közel levő pékszállóból nyolcz helynélküli gyanus péklegényt elfogott. A vizsgálat erősen folyik.

* **Czikusz.** Tegnap volt első fellépte az újonnan szerződött Grönetia családnak, kik a közönség körében igen nagy feltűnést keltettek nagy-szerű légprodukcióik és repüléseikkel. Ma két nagy diszlocadás lesz délután fél 4 órakor mérsékelt hely-árakkal és este fél 8 órakor, mely előadásokra felhívjuk t. olvasóink b. figyelmét.

Hogyan veszett ki a pongyola-pittypang Nagy-Becskereken?

Tetszik tudni, ugy-e bár nyájas olvasó, hogy a pongyola-pittypang terminus technikura taraxacum officinale.

Igaz ugyan, hogy semmi officinalis hatása nincsen, de hát Istenem, ha annyi főispán van, aki is-pánnak sem való, annyi képviselő, aki egy választó-kerületnek a képét sem viseli, annyi miniszterelnök, aki nem odavaló, hát mért ne hagynók meg az officinalis rangot egy szegény növénynek, ha nem is officinalis.

Ez a növény a leveleiben nagy hajlamot mutat a csipkőződés iránt, virága pedig mindjárt szét-foszlik, ha ráfuvunk.

Valamikor egy botanikus osztályozta az embe-reket, a jegyzőket és kántorokat a szőlők csoport-jába helyezte, a diurnistákat a dinnye és tökmag csoport közé, a hitelezőket a bojtortján-csoportba, az aglegényeket a keserű lapuk fajtái közé, a ko-fákat a pöfeteg-családba, az asszonyokat a virágok csoportjába s a szobaczezusokat? — Hát kérem, ezeknek nem maradván egyéb az állatosztályból a növényosztályba való átlántálás alkalmával — pongyola-pittypang nevet adott.

Nos, ez a növényfaj, melylyel annyit mulatnak a gyermekek — kiveszöben van Nagy-Becskereken. Kiveszöben, mert nincs az a szénkőneg, mely oly biztosan irtana, mint az a rendelet, melyet ez a város a pongyola-pittypangokra hozott.

Nem kevesebbről van ott szó, mint hogy csak

olyanok lehetnek ezután szobaleányok vendéglőkben, kik a 35 évet túlhaladták.

Hát kérem, olyan leány nincs a világon. Mert a leányok soha sem szokták túlhaladni a 20. évet, míg férjhez nem mennek, sőt annál kevésbbé, minél később jutnak ama hajóra, melynek: »szerelem az evezője — fejkötő a kikötője.«

Mi lesz tehát Nagy-Becskereken? A vendéglők-ből aggod menedékháza, hol egy-egy jó öreg néni fogja visszaálmódolni azt az időt, mikor még neki sem volt volna szabad szobaleánynak lenni.

Kóby.

I R O D A L O M.

— **Szerelem könyve.** Költemények. Irta: Regőczy (Exner) Győző. Székesfehérvár, 1896. Franklin-Társulat nyomdája. Kapható Exner Győző főreáliskolai tanárnál Székesfehérváron 424 lap. Ára 5 korona és 40 fillér.

E verskötetről valóban nehéz igazságos bírálatot írni, amennyiben a legnagyobb ellen-tétek találkoznak benne. Egyrészt igaz, mély érzés, szép, mély gondolatok, ötletek, fordula-tok — másrészt a néhány figyelemre méltó darab mellett rengeteg számú önképzőkörbe sem való haszontalanság, hogy ne mondjam szemét, bizarr, excentrikus, izléstelen czimek, kezdetlegesen kezdetlegesebb verselés, képtelen vagy semilyen versalakok, him és nőrimék iszonyu párosítása stb. stb. Mi azt hisszük a szerzőnek van költői érzése, vannak gondolatai — de nincs abszolúte semmi iskolája s miután nem fiatal ember már, nem is lesz. Pedig az iskolázottság hiánya a legszebb daraboknál is bosszantó. Itt van pl. egy hangulatkép, a végén kitörő, igen mély érzés hangjával, de egyúttal a külalakban, stílusban, verselésben képtelen hibákkal:

A szomszédból.

Özvegy asszony lakik itten a fiával
Mindenik szót behallani által;
A más szava után sohse leselkedtem
Kihallgatom mégis, a mit beszélgetnek ketten.

Nemhogy a beszédnek fitka vagy mi lenne
Napi dolog apró gondja benne.
Haja megfehéült, arca fakó-halvány.
Kell neki a támogatás férfi fia karján.

Kinek omló fűrtje nem ölte fehérét
Kinek arczán lángola az élet:
Sirja felett hó, fagy megcsillan az ágon...
Édes anyám, édes anyám, én nagy árvaságom!

Pedig itt mégis csak megértjük, mit akar? Hanem hát az a rengeteg sok más hely, ahol az ember igazán nem tudja, mit gondoljon. Pl.

Szeretlek most is, tiszta vagy nekem
Nemeslelkűt nem láttam soha;
Hogy úgy ütött ki? sajnos kénytelen
Se te, sem én: a többi volt oka.
Lett volna más csak annyi körülöttünk
A végig és a névig — oh ha más
S ha nem lett volna ott az a nyomás! (77. lap.)

E példából azt is láthatni, hogy szerző né-mely helyeit nyelvtanilag se lehet érteni. Hogy micsoda bizarr, iskolázatlan elme munkája a kötet (a szerző tanár!) a czimekből is kitűnik, melyekkel kötetét fölcsotolta: *Anyám emléke. A hazaföldről. Szerelem, gyász. Eszmék ho-nából. Hallgatva mindvégig. A mi bűnk. Késő viszonzás. A mi kedvünk. A barna leányka. Didaxis. Édes kék szemek. Epika.* (Még ha ráillenének a versekre?)

No hanem az utolsó: *Költemények vers nélkül*... ez a legeredetibb. Aforizma gyűjte-mény lenne, de leszámítva néhány itt ott föl-csillámló gondolatot, vagy érthetetlenek, vagy bosszantó ürességek. Pl. *Az írott mű idője a nyelv. Soha sincs senkinek egészen igaza. A humor egész a komikus darab.* Az írás for-télya: észrevenni, hogy van gondolatunk. A maga módja szerint mindenki ostoba. Egye-dül a semmi az a mindenségben, ami nincs. Az indulat mindig más, mint az igazság. Nem haragszom én egy emberre sem, hiszen*

* Ilyen meghatározást hallottunk mi is. Egy öreg ur így magyarázta a járvány és ragály közti különbsé-get: A ragály az, ami ragad; járvány, ami beüt.

ugyis mindenik meghal. Olyankor a sok ész is teher, mikor több kellene.

— *Hát ne tedd, ha bánt!*

— *De kell tenni!*

— *Hát ne bántson!* (Ez is aforizma.)

Ezek után azt hiszem, senkise kívánja tőlünk, hogy összegezzük a mondottakat és itéletet mondjunk.

Dr. N. Gy.

— **Az ezredéves irodalom rendszeres könyvjegyzékének** összeállításán dolgozik ez időszertint egy ösmert nevű bibliographus. Egy ilyen kézi könyv igen jó szolgálatokat fog tenni a kutatóknak és a nagy közönségnek, mert tartalmazni fogja mindazon könyvek jegyzékét, melyek a millenniummal foglalkoznak vagy annak alkalmából íródtak. A mű szerkesztője lapunk útján arra kéri mindazokat, kik hazánk ezredéves ünnepére valamely monografiát, emlékkönyvet vagy egyéb hasonló irányu könyvet írtak vagy kiadtak, hogy annak egy-egy példányát a »Minerva« könyvkiadóhivatalnak Budapest, Klauzál-utca 8. sz. beküldeni szíveskedjenek.

— **Utazás Egyiptomba és a Szentföldre,** mely tavasszal Budapest—Trieszt—Brindisi—Alexandria—Kairo—Port-Said—Jaffa—Jeruzsá-tem—Kandia—Korfu—Hacona—Fiumén át Bu-dapestig rendeztetik, — miután az eddigi je-lentkezések és befizetések által biztosítva van, — minden körülmények között meg fog tar-tatni; újabb jelentkezések e hó végeig elfogad-tatnak; befizetések Nagyváradon, Biharmegyei Takarékpénztárhoz intézendők; a teljes 400 fo-rintnyi díj befizetése után az uti társaknak az az utazási jegy, mely a vasut, hajó, szállodák, teljes élelmezés élvezetére jogosít, meg fog küldetni; zsebpénzült angol soveraigne és fran-czia 20 frankos aranyak legezelszerűbbek; uti ruházatul egy erősebb tavaszi és két nyári öl-tőzet, flanel 2 selyeminget ajánlatnak; február hó elején a névsor hírlapilag fog közzétettni; márczius hó első hetében minden utitárs ré-szére tüzetes információk s egy utazási zseb-könyv fog küldetni.

A kath. paedagógiai irodalomnak egyik lelkes szerve és eszköze a Katholikus Tanügy, egy tíznapi időközökben megjelenő szakközöny, mely dr. Zelliger Vilmos szakatott szerkesztésében jelenik meg Budapesten (VI. Érsek-utca 2. szám). Főbb rovatai, miudegyik-nek egy-egy kipróbált rovatvezetővel, a követ-kezők: Hittanítás. Tanítóképzés. Nőnevelés. Kis-dedóvás. Irodalom és művészet. Tárca. Külön-félék és Rövid közlemények. A kath. tanügy munkásainak és barátainak ezen érdemes szak-lapot szíves figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára egész évre 3 ft.

Az orsz. m. kir. statisztikai hivatal most becsajtotta ki előfizetési felhívását a tetemesen megsaporodott kiadványaira. E kiadványok so-rozata a következő: A magyar statisztikai évkönyv, mely a magyar ál-lam összes területi, népességi, közgazdasági és műveltségi viszonyait foglalja össze 1896-ról. Továbbá a Magyar statisztikai köz-le-mények. Ez feltűnteti a magyar korona 1896. évi külkereskedelmi forgalmát, az 1895. évi aratás és szüret eredményét és az 1895. és 1896. évi tűzkár statisztikát. Teljesen új csoport a kiadványok sorában a Statisztikai Havi Közlemények, mely havonként fog az időjárásról, a gazdasági életéről s a közegészségügyi viszonyokról kimutatásokat kö-zölni. Ezekhez járul még Magyarország tiszticzim- és névtára. A 400—500 ivnyi terjedelemben megjelenő kiadványok elő-fizetése egy évre 10 ft. A bolti ára kétszeresen és háromszorosan magasabb lesz. Előfizetések az orsz. statisztikai hivatalhoz intézendők (Bu-dapest, Akadémia-utca 12. sz.)

EGYESÜLETEK.

Földmívelők olvasóköre Nagyváradon. Nem régen egész csendben alakult meg Várad-Velenczén a földmívelők olvasóköre. Az új egy-let célja, hogy a társas érintkezés, összejöv-e-tel, olvasás által a földmívelést előmozdítsák, egymást társadalmi téren támogatassák. A párt politika ki van zárva a körből. A belügyi-mi-

niszter az alapszabályokat jóváhagyva leküldte. Idiglenes elnök ifj. Krupka Károly, id. jegyző Lúdvigh József.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügy-miniszter a muzslai kath. olvasó és társalgó kör alapszabályait jóváhagyta.

TANÜGY.

Érettségi vizsgálatok a felső kereskedelmi iskolában. A felső kereskedelmi iskolában, tegnap ért véget a magán- és javító érettségi vizsgák írásbeli része, a szóbeli pedig f. hó 21-én és 22-én lesz megtartva. A vizsgálatokra Nátalafalussy Kornél főigazgató van miniszteri biztossként kiküldve.

Népszerű felolvasás. Az iparos ifjak továbbképzésére létesített felolvasási tanfolyam holnap 9-iki vasárnapján az előadás — a fizikai kísérletek bemutatása végett — az eddigi szokástól eltérőleg nem a polgári, hanem a reáliskolában fog megtartatni. A ciklus márczius 14-én záródik s az addigi előadás és felolvasásokra érdeklődő idegenek is szívesen fogadnak.

MULATSÁG.

Jogász-bál.

A Csarnok diszterme megelégnék. Ott, ahol komoly bürzei dolgokról szoktak beszélni s ahol legideálisabb hang a „pász, csupász” stb. tegnap tanyája volt a földi tündérország.

Ezek előre bocsátása után, a jogász ifjúságot kellene dicsérnem, mert egy olyan mulatságot rendeztek, amely minden tekintetben páratlan, elegáns és ennek dacára mégis fesztelen jókedv uralkodott az egész estén át.

Várad legszebb hölgyei jöttek össze, hódoltak a táncnak, hódoltak ezáltal a jókedvnek s mindezek az estét feledhetetlenné tették.

A négyeseket 65 pár táncolta s a zenét Hamza Miska jeles zenekara szolgáltatta.

Egy hiányos névsort is produkálhatunk s egyszersmind bocsánatot kérünk azoktól a hölgyektől, kiknek nevei tévedésből kimaradtak.

A karzaton jelen voltak:

Leányok: Balázsházy nővérek, Örléi Gizike (Szolnok), Konrád Margit, Száhlender Margit, Zatureczky Paula, Kiss Anna, Tóth Elza, Sebestyén Edith, Örléi Anna, Kiss Mariska, Breitner Elza stb.

Urak: Örléi Kálmánné, Zatureczky Albertné, Száhlender Károlyné, Balázsházy Bertalané, Mezey Vilma, Breitner Józsefné stb.

A táncteremben a következő hölgyek foglaltak helyet:

Leányok: Báró Podmaniczky Emma, Böszörményi Matild, Korda Irén, Eleméry Ilona, Enhuber Ilonka, Sipos Elza, Tóth Mariska, Pallay Erzsike, Mayer nővérek, Sebő Anna, Tóth Karola, Jelenesik nővérek, Fényes Szeréna (Székelyhid), Urbán Ella, Komáromy Gizella, Sebestyén Amália, Csányi Margit, Galacz Ida, Cserenyés Lujza, Czifra Ilonka.

Urak: Báró Gerliczy Félixné, Böszörményi Gézané, Czifra Gerőné, Meskó Boldizsárné, Csanak Józsefné, Kenéz Sándorné, Cserenyés Albertné, Tóth Jenőné, Sebestyén Jánosné, Komáromy Mihályné, Galacz Jánosné, Jelenesik Istvánné, Tóth Józsefné, Artária Századosné, Pallay Lajosné, Urbán Adolfné, Korda Kálmánné, özv. Eleméry Arthurné, Enhuber alezredesné, Bartos Gyuláné, Hoffmann Károlyné, Fényes Ákosné, Kunz Gusztávné, özv. Mayer Ágostonné, özv. Csányi Istvánné.

A zenekedvelők estélye. A zenekedvelők egyesület dalárdája, mint már említettük, a Zöldfában mulatságot rendez. Az érdekes estély műsora a következő:

1. Dalár induló: Kunertől.
2. Édes lánykám: Beleznahtól.

3. Vadász dal: Lányi Ernőtől.
4. Magyar népdalok.
5. Gondülő (Bordal) Flotowtól.
6. Hajós dal: Eckertől.
7. Naptól virít: Palotástól.
8. Népdal, egyveleg.

Sétahangverseny. Ma lesz megtartva a Fekete Sas nagytermében az idei második sétahangverseny, mely mint az előjelekből kitűnik igen látogatott lesz. A Herncsirek karmester által ügyesen összeállított műsорт szükségtelen dicsérnünk, mivel az lapunk tegnapi esti számából ismeretes olvasóink előtt.

Gyermekbál a Zöldfában. Földessy Károlyné urnó védnöksége alatt, egy kedélyes kis társaság tanult táncolni egész télen. Ma e táncestélyek befejezéseül, Sára Miklós kitűnő táncmester vezetése mellett bált rendeznek a Zöldfában Cotonnall egybekötve. A mulatság fél 7 órakor kezdődik s előfoglalni a következő táncokat a növendékek: 1. Keringő 2. Pas de gusztre. 3. Polka france. 4. Francia négyes csárdás. 6. Magyar Sóló. 6. Polka mazur. 7. Gratiána és Kreutz polka. 8. Közmagyar. 9. Keringő. 10. Sir Roger. 11. Polka france. 12. II. négyes Csárdás. A tánczon nagy leányok és fiatal emberek is részt vesznek. Az előkelő társaságból álló mulatság megérdemli a látogatást. Belépni csak meghívókkal lehet.

IPARÜGY.

Felhívás az iparos polgarokhoz!

A január hó 10-ik napjára egybehívott rendes közgyűlésre azt alapszabályban meghatározott számban nem jelentek meg a testület tagjai, ennek folytán, mint a meghívókban már előre jelezve volt, január hó 17-ikére elnapoltatott.

Felkérem az ipartestület összes tagjait, miszerint folyó hó 17-én a városi tűzoltó őrtanya nagytermében délelőtti 9 órakor kezdődő közgyűlésen megjelenni szíveskedjenek, annál inkább, mert az az alapszabály 11-ik §-a értelmében tekintet nélkül a megjelentek számára, mulhatatlannal meg fog tartatni.

Tárgysorozat:

1. Az előjáróság jelentése az 1894., 1895., 1896-iki évek lefolyása alatt történt nevezetesebb mozzanatok és a működés eredményéről.
2. A pénztárnok jelentése a pénztár állásáról.
3. A számvevők jelentése a megvizsgált pénztári számadásokról.
4. Az 1897-ik évre szóló költségelirányzat megállapítása.
5. Az alapszabály 13. §-a alapján az elnök, 30 előjáró, 3 számvevőnek és 12 előjárói póttagnak megválasztása, kik egyben és összesen mint az ipartestületi segélypénztári kiküldöttek is lesznek megválasztva.
6. 22 testületi tag által aláírt és beadott külön indítvány.

Nagyvárad, 1897. január 16.

Tisztelettel maradtam

Bertsey György,
ipartest. elnök.

REGENY-CSARNOK.

Jón, rosszon túl.

(Uri morál.)

HERBERT M. után Dr. MARGITAI.

— Hallgas el azzal az ostoba beszéddel! — mordul rá Andy mérgesen. — Ki adna egy vén banya fecsegésére valamit. Meg se kell hallani, amit mond!

— No persze! — szól Márfa sértődve — ha minden gombostűért fölzigatod magadat. Maholnap mukkani se szabad már!

Andy hallgat s azt találja magában, hogy — mások gyermekei — Isten legszenvedhetlenebb teremtséi. Hogy is istenitheti nővére azt a leányt. Még hogy bájos teremtsé.

— Fura dolog ez a rokon szeretet, filo-

zofál morogva Andy; — rokonunkért, akinek vére a miénkhez hasonló, szükség esetében életünkkel, vérünkkel is helyt állanánk; ami épen nem zárja ki, hogy máskülönben ki nem állhatjuk őt.

Hozzáteszi, de ezt már hango an, hogy egy műtárgy sokat veszít értékéből, ha gyermeki és értelmetlen társaságban szemléljük azt. Ezer szerencse, hogy a fotografáló készüléket nem alterálja a művészet iránt oly kevéssé fogékony szemlélő jelenléte, mint Márfa. Andy oly szerencsés, hogy másnap egy kitűnő levonattal kedveskedhetik bájos szomszédjának, mire érdekes eszinecsere támad az olasz campo santók felett, Andy nagy lelkesedésbe jő s művészek ragyogó világításba kerül az ellentétek által is. Egy jelenlevő, átutazó kövér békel író t. i. az olaszokat rablóbandának nevezi — csak azért, mert Pavia mellett Certosában egy adag kávét egy lírával kellett megfizetnie, holott az egész Olaszország ócska lomtár. No ami Velenczét illeti, azt meg épen ellophatnák tőle, kulissza-dekorációval, zavaros rosszaságu pocsolójával, sirszerű gondoláival.

Hogyne tűnnék föl Divora ur ideálisnak ilyen hétköznapi ember mellett! Valóban nem lehet csudálni, ha a bozeni szépség, aki különben Márfa bámulatára rendkívüli műveltséget árul el, örömet társalog vele. Ugy látszik hogy — legalább művészeti dolgokban — sok közös szempontot találtak s a legnagyobb érdeklődéssel folytatják a beszélgetést azok gyönyörűségével, akik szellemi rokonságot fedeztek föl egymás között Természetes dolog, hogy ezek után a sétányokon is hamar egymásra lelnek, sőt hogy közös kirándulásokat is rendeznek pl. a Bunkelstein kastélyhoz, gyönyörködve a természetben és a romokban. Andy tavaszi hangulatot érez s évekkkel megfiatalodik. Nem is hiszi, hogy Meránban van. Majd előfogja amellancholia:

Oh mért oly későn, levelek hullása
Daru távozása idején,
Mért nem találkoztam rózsanyíláskor
Hajnalihasadáskor veled én?

Mért nem haligathattuk édes kettesbe
A pacsirtát lesbe te meg én?
Mért nem találkoztam a mámore vágyak
Az ifjú álmok idején?*

De aztán a kedves bájos teremtsé egy mosolygása, egy tiszta csengő kacagása feledtet mindent. Különben is oly édes hinni, hogy szíve még fiatal.

Hanem Am Ring asszony egy esőppel sincs el-elragadtatva Andy hangulatától. Minden szeretetreméltóságát s élettudományát mozgósítja, hogy körülvéve a társalkodónőt, közlékenynyé tegye. Ez egy csinos, nyughatatlan gyermektelen özvegy, akit a sors már-már arra ítél, hogy valamelyik városkában 400 tallérnyi penzióból éljen s egyébb élvezete ne legyen, mint egy kis kávétraces, ha valamelyik jóakarója le nem protegálja Weber kisasszonyhoz, kinek gazdag, elegáns körében úgy érzi magát, mint hal a vízben.

(Folyt. köv.)

* Kiss József.

TAVIRATOK.

Jósika lemondása.

Budapest, jan. 16. (Saj. tud. táv.) A »Magyarország« írja, hogy Jósika miniszter tudatta Bánffy miniszterelnökkel lemondási szándékát. A hír bár még megerősítésre szorul, már is kombinálnak az ekként megüresedő miniszteri állásra. Sokan gróf Batthányi volt fiúmei kormányzót szeretnék.

Szláv okiratok és kutfők kutatása.

Budapest, január 16. (Saját tudósít. táv.) Pétervárról távirják, hogy az ottani egyetem professzora: Syrkon, a pétervári tudományos akadémia megbízásából külföldi utra indult és tanulmányozni fogja Erdély, a bánáság, Szlavó-

nia, Bukovina és Románia oklevéltárait és klostorait szláv kéziratok és kútfők kutatása céljából. Kondakov tanár pedig azt a megbízást kapta, hogy a Kelet keresztény népeiről írjon egy tanulmányt, e végből Athosba utazik.

Ivánkovics János felszentelése.

Budapest, január 16. (Saját tud. táv.) Ivánkovics János rozsnyói püspök ma a képviselőházban felkereste Wlassits minisztert és tudatta vele, hogy felszentelése husvét másodnapján fog végbe menni. A felszentelésen jelen lesznek: Császska és Dessewffy püspökök. Az installáció május hóban lesz.

Goluchowszki és a német császár.

Budapest, jan. 16. (Saját tud. táv.) A német császár Goluchowszkit ma este fogadta. Különböző politikai dolgokról beszélgettek.

Haldokló gróf.

Budapest, jan. 16. (Saját tud. táv.) Általános részvételt keltett a fővárosban az a hír, hogy Esterházy tatai gróf haldoklik. E beteg gróf fontos szerepet játszott a közéletben, e hír annál lesújtóbb. Életéhez nincs remény.

Kultur-színház.

Budapest, január 16. (Saját tud. táv.) Ma avatták fel Körmöczbányán lényes ünnepélyességgel a F. M. K. E. (Felvidéki magyar közművelődési egyesület) magyar színházát, melynek egyik alapfeltétele, hogy magyar nyelven kívül nem szabad benne más nyelven játszani. A magyar muzsa hajlékának felavatásán jelen voltak az egész felvidék jelesei, köztük számos fővárosi kitűnőség. Az ünnepély a himnussal kezdődött, majd Pósa Lajos szavalta el a hatásos prólógot, melynek címe volt: »Ének az arany szavumadárról«. Lőrinczy Györgynek, a F. M. K. E. titkárnak felolvasását zajosan megtapsolták, valamint nógrádi Papp Gyulát is. A közönség nagy gyönyörűséggel nézte végig a felvidéki paraszt lakodalom bemutatását. Az ünnepélyt hazafias dallal fejezték be.

A vers utolsó strófája a következőképpen hangzik:

Tüzzetek lobogót a hegyek ormára,
Lengesse zászlókat valamennyi fenn,
Arany szavumadár szép dalba zengjen
Nemzeti őserő! Csengj te szép magyar szó
Dalold be magad
Erdő zugásába,
Völgyek ölen csengő
Harang kongásába.
Fölnevelő dajka, altató dalába,
Születő gyermekek, bölcső rengésébe.

Montenegró ünnepe.

Budapest, január 16. (Saját tud. táv.) Nikita montenegrói fejedelem ma ülte meg 200 éves évfordulóját a Petrovics-dynastia uralkodásának. Ez alkalomból csaknem az összes európai uralkodóktól és koronás főktől szívélyes szerencsekívánatokot kapott. Konstantinovič bolgár ügyvivő holnap érkezik Cettinjebe.

KÖZGAZDASÁG.

Szeszgyárosok szövetsége. A szeszgyárosok országos értekezlete által kiküldött országos bizottság a szövetséget előmunkálatait meg-

kezdte és megbízta Szilárd Ferencz dr. ügyvédet az alapszabályoknak az értekezleten elhangzott kívánásoknak megfelelő megszövegezésével. Az elkészített alapszabályokat a végrehajtóbizottság tárgyalás alá fogja venni s azután megküldik az összes mezőgazdasági szeszgyárosoknak. Valószínű, hogy a mezőgazdasági szeszgyárosok országos szövetsége még február hó folyamán meg fog alakulni.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. jan. 16-án.

Magyar aranyáraderék 4%	121 75
Magyar koronáraderék	99 50
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	123 50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101 50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ban	120 50
Magyar földtörlesztési kötvény 4%	97 50
Italmelési jog megváltási kötvény	100 50
Borvált-szlavon földtörlesztési kötvény	98 25
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	152.—
Fizetési-biztosítási és szegedi sorsjegy kölcsön	139 50
Osztrák araderék papírban	101 60
Osztrák araderék ezüstben	101 70
Osztrák araderék aranyban	122.—
Tsztrák korona araderék	100 12
1860. osztrák államkötvények	145 50
Osztrák magyar bankrészvény	952.—
Magyar hitelbank részvény	414 25
Osztrák hitelintézeti részvény	375 40
Osztrák-magyar államvasúti részvény	364 25
20 frankos arany (Napoleonkor)	9 51
Német birodalmi márká	58 72 1/2
London vista	119 90
Páris vista	47 52 1/2
20 márkás arany	11 73

Szerkesztői posta.

P. O. Gyoma. Természetes dolog, hogy szívesen engedünk kérésének, tessék csak küldeni, de nem köthetjük magunkat, hogy pontosan a mondott időközben fogjuk közölni. Sok mindenfelét kell nekünk is figyelembe vennünk.

M. J. Gyula. Alkalmi versét fájdalom, nem közölhetjük, mert nem tekintve alaki gyöngességét, meglehetősen üres az, eredetiségnek pedig nyomát se fedezhetjük föl rajta.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

13547. sz.

1896. tkv.

Árverési hirdetmény.

A nagyváradi kir. törvényszék mint tkvi hatóság által Ötvös Bertalan végrehajtónak Főrizs György végrehajtást szenvedő elleni 83 frt tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedő tulajdonát felvett, ezen tkvi hatóság területén fekvő s a nagyváradi 1934. sz. betétben foglalt A. I. 1. 2. r. sz. alatti házból és 1 kertből a Főrizs Györgyöt fele részben illető jutalékra a kért végrehajtási árverés az 1881. LX. t.-cz. 146. §-a értelmében elrendeltetik s foganatosítására határidőül **1897-ik évi márczius hó 5-ik napjának délutáni 3 órája** ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében kitűzetik.

Kikiáltási ár 1058 frt 50 kr., azonban az árverésre kitűzött ingatlan szükség esetén ezen áron alul is elfog adni.

Venni szándékozók bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át vagyis 105 frt 85 krt tartoznak készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első részlet az árverés napjától számított 15 nap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számított 2 hónap alatt, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 3 hónap alatt; minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 6% kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és a kapitányi hivatalnál megtekinthetők.

Nagyváradi kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1896. december 5-én.

Olasz,

kir. törvényszéki bíró.

18 1—1

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedörzsölésként alkalmazhatók köszvénynek, csúsznák, tagzsárgaságnak és meghűlésnek és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyákrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment-Értékesítés Alatti, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban májdnem minden gyógyszerárúban kapható. Budapest. B. Török József gyógyszerésznél. Vastársai alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több károsodást okozhat, mint hasznát. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üvegét "Horgony" védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társai, és kir. udvari szállók, RUDOLSTADT.

290—13—56

Legszebb faj

csemege szőlő,

magyar, francia és amerikai
faj-alma.

ugyszintén mindennemű Deli-
gyümölcs.

Tisztán kezelt természetes

BORAI MAT

a következő előnyös árban ajánlom:
Kitűnő asztali ó bor, literje . . . 30 kr.

100 liter 21 frt

Magyarádi ó bor literje . . . 38 kr.

Magyarádi ó bor I. 46

Ménési veres bor 40

1885. évi ménési veres bor . . . 64

Mindennemű üvegt **csemege-, aszu és pezsgőborok** a legolcsóbb árban.

Nagy raktár bel- és külföldi

RUM és COGNAC-ból,

a legolcsóbb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Kiváló tisztelettel:

MERTZ NÁNDOR

Nagyváradon, N.-Körözs-utca,
(Mertz-ház.)

Telefon összeköttetés.

**Első magyar gazdasági
gépgyár részvény-társulat.**

Gőzcseplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán
állanak

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakkbavágó
felvilágosítással díjmentesen szolgálunk

**Kérjük minden kérdéssel bizalom-
mal hozzánk fordulni, készséggel
adunk kimerítő és felvilágo-
sító választ.**

Czim:

**Első magyar gazdasági gépgyár
részvény-társulat**

BUDAPESTEN

Czímre ügyelni tessék.

Különlégségek orkésztési gépekhez

296—6—12

Új varrógép raktár.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy újonnan berendezett üzletembe *a legjobb és legolcsóbb*

varrógépek kaphatók.

Családi Singer varrógép
32 forinttól feljebb.

Valamint:

Wheeler-Wilson, karikahajós, Vibrating
és más különleges varrógépek.

Ugyszintén **alkatrészek** eladása.

Villanyos csengők és Telefonok felszerelése.

Minden rendszerű varrógép pontosan és jutányosan
javíttatik.

Becsés pártfogását kérve

319 5-5

Tisztelettel

Feigenbaum H.

Kert-utca, Ipartestüethaza II.

Meghívó.

A »Biharmegyei takarékpénztár« Nagyváradon 1897. évi január 24-én délelőtt 9 órakor az intézet helyiségében Kossuth Lajos-utca 19-20. sz. alatt tartja meg

XXV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek ezennel tisztelettel meghívótnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése a mérleg bemutatásával és határozat hozatala a nyereség hovafordítása és intézkedés a felmentvény megadása iránt.

2. Az igazgatóság, a felügyelő bizottság és a választmány kisorsolt 8 és időközben kilépett 2 tagjának megválasztása.

3. Az alapszabályok 51. szakasza értelmében esetleges indítványok előterjesztése és tárgyalása.

Azon t. cz. részvényesek, a kik a fenti közgyűlésen részt venni óhajtanak, tartoznak alapszabályaink 46. szakasza értelmében, három nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeiket a »Biharmegyei takarékpénztár«-nál Nagyváradon, avagy pedig a »Pesti magyar kereskedelmi bank«-nál Budapesten letéteményezni.

Az évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentése a mai naptól fogva az idézett helyiségben megtekinthető és kíváncsiakra nyomatott példányokban a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

Nagyvárad, 1897. január hó 13-án.

A biharmegyei takarékpénztár
igazgatósága.

Markovits Mór

párti áruházában

N.-Várad, Kert-utca »Korona«-kávéházzal szemben az összes raktáron levő csőtömegekből megvett árukat melyek már eddig is 50 százalékkal olcsóbbak voltak mint bárhol

Üzlet átalakítás miatt becsáron alól is bármely áruban
árusítatnak el.

E ritka kedvező alkalomra a n. é. demü közönség b. figyelmébe ajánlva maradok kiváló tisztelettel

Markovits Mór.

Nagy kiárusítás!

Tisztelettel hozzuk tudomásra, hogy üzletünkben a legczélyszerűbb cikkekből **nagy kiárusítást** rendezünk és

mélyen leszállított árakban

árusítunk, főleg a legújabb női felöltők, legújabb téli gallérok, gyermek köpenyek, muffok, női ruhakelme, barketek, téli kendő, férfi és női fehérneműek, kitűnő jó hazai vásznak, asztalneműek, szőnyegek és több száz darab női ruhaszövet maradékot, utóbbiakat

fél árban!

E kedvező bevásárlási alkalomra is kérve becsés látogatását, maradtunk

kiváló tisztelettel

SPITZER TESTVÉREK.

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Téli kabátok
6 frttól.

Téli gallérok
10 frttól.

Téli ruhaszövet
25 krtól.

Női posztó
50 krtól.

Angol szövetek
80 krtól.

barketek
22 krtól

Vég jó vászon
4 frt 50 kr.

Vég jó Sifon
4 frt 20 kr.

Egy posztó kendő
2 frt.

Selyem fejkendő
80 krtól.

— A legolcsóbb alkalmi vételi áruház. —

Márkus József

252-11-52

ÁRUHÁZA

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején (Kohn Emánuel-féle ház).

Női és leány felöltő terme

Gallérok . . . 1 frt 50 krtól.
Kabátok . . . 4 frt 50 krtól.
Gallér, elegáns Plüsch . . .
8 frt 50 krtól.
Gyermek-köpeny 3 frt 50 krtól.
Plüsch kabátok . . . 9 frttól.
Fél Raadok félárban.
Kész blousok . 1 frt 80 krtól.
Gyapju alszoknyák . . .
1 frt 50 krtól.

A legujabb Thiebet gallér,
plüsch béléssel . . 16 frttól.
Model kabátok . . 10 frttól.
Valódi szőrme gallérok . .
8 frttól.
A legujabb karakul gallérok,
plüssel kibélelve . . 9 frttól.
Női karmantyúk és sapkák
félárban.

Női ruhakelme és fehérnemű osztály

Egy szép angol ruhára 1.50
Egy téli gyapju kelme ruhára
2 frt 75 kr.
Tiszta gyapju Kasan méterje
52 kr.
120 ctm. angol kelme mtr.
65 kr.
Legujabb mintázott francia
kelme mtr. . . . 68 kr.
Szurak selyem minden szín-
ben mtr. . . . 78 kr.

Fekete mintázott divat-sely-
mek 1 frttól.
Legujabb szicíliai selyem,
alkalmi ruhákra . 90 krtól.
Tiszta gyapju sotisch kel-
mek 52 kr.

1 vég szepességi vászon 3.80
1 vég rumburgi I. rendű 5.50
1 vég Schroll Chiffon . . 4.80
Csodálatos jó minőségű 2 sze-
mélyes selyem paplan . 6.35
1 madracz 5 frt.
Futószőnyegek méterje 15 kr.
Kitűnő mosó barchetek 20 kr.

Teljes menyasszonyi kelengyék 100 frttól 2000 frtig.

Szabó-kellékek osztálya.

Legjobb minőségű harangszövet . 15 kr.
Foulard szatin 13 kr.
Atlas szatin (minden színben) . . 25 kr.
Moarc harangbélés 18 kr.
Lószőr kelme 27 kr.
Vasszalu szövet aljbélésnek egész uj 16 kr.

Férfi-divat osztály.

Egy finom Creton ing 2 gallérral . . 1.40
Egy elegáns hálóing díszszel . . . 1.40
1 finom Chiffon ing 1.20-tól.
1 egész finom ing 1.50
1 jó minőségű redős ing 1.25
1 kitűnő minőségű lábravaló 1.20
3 pár fegyházban kötött harisnya 90 kr.
Zsebkendőkben különlegességek.

Női ruhák mérték után kitűnő szabás, elegáns kivitel 20 forinttól.

Mindennemű ruhadiszek, rövidárak a legolcsóbb árban.

Férfi nyakkendőkben dús választék.

Vidéki rendelések kivételes figyelemmel.

Nyomatott lap, ajdono: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.

Ruhakelme minták bérmentve.

Mérték szerinti ruhák 24 óra alatt.

Szövet- és csipke függönyök.

A szatneműek.